

POTOPA

Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ Velký historický román.

— Cít, jak chceš. Ale když je tomu tak, neztrácej času a pospě pro prapore Mirského a Stankiewiče, neboť potom hned tě čeká jiná výprava, od které se dozajista nebuděš oddalovat.

— Jaká, vaše knížecí milosti? — Pojedeš mým jménem poznávat pana Billeviče, mečníka rosenšského, aby spolu s příbuznou svou ke mně do Kejdán přijel a na čas vojny zde se ubytoval. Rozumíš? — Kmitic upadl do velkých rozpaků.

— To nebude chtít učinit... S velkým rozhorlením Kejdány opustil.

— Mám za to, že ho již rozhorlení přešlo; pro všechny případy vezmeš lidi s sebou, a nebuděš chtít z dobrě vůle sem přijeti, vsadíš je do kočáru, obklopíš dragony a tak je sem přivezeš. Sledčie byl měkký jako vosk, když jsem s ním mluvil, červenel se jako pan na klaně se až k zemi, ale švédského jména se lekl jako ďábel svěcené vody a odjel. Je mi ho zde třeba k vůli sobě i k vůli tobě. Mám naději, že z vosku toho siepím svíci, jakou chceš, a komu chceš, že ji zapálím. Tím lip bude, jest-li se tak stane. Nestane-li se tak, budu mít zástavu. Billevičové mnoho zmožou na Žmudži, neboť téměř se vši slechtou jsou spřízněni. Když jednoho, a to nejstaršího, dostanu do ruky, ti ostatní dvakrát si to rozmyslí, prve než proti mně něco počnou. Za nimi i za tvou divčinou stojí celé mravní štěpí laudanské, kteréž by pan vojvoda vitezský zajisté s otevřenou náručí přijal, kdyby k němu přešlo. Je to vážná věc, tak vážná, že se rozmyslím, nemám-li od Billevičů počít.

— V praporu Volodyjovského jsou vesměs laudanské lidi. — Opatrovniče tvé dívky. Když je tomu tak, poeň tím, že ji sem dovedeš. Jenom slyš: Běru si na starost obrátiti pana mečníka na naší věru, a ty se dívky zmoeni jak dovedeš. Jenom slyš: Běru si na starost obrátiti pana mečníka na naší věru, a ty se dívky zmoeni jak dovedeš. — Jako by mi přes hubu dala. — Co řekl? — Nazvala mne zrádce...

— Div mne mrtvice neporazila.

— Tak je zaujatá? Až budeš jejím mužem, řekneš jí, že ženám lépe koudel sluší, než záležitost veřejné, a na krátko ji budeš držeti.

— Vaše knížecí milost jí nezná. U ní je všechno hned: enost nebo neenost, a dle toho soudi, a rozum nejeden muž by jí mohl závidět. Než se člověk ohlédně, ona na jádro udeří.

— Udeřila také na tvé srdce... Hleď, abys také ty na její udeřil.

— Kdyby Bůh dal, vaše knížecí milosti. Jednou již jsem se jí zmočoval ozbrojenou rukou, ale pak jsem si přislibil, že toho více neučiním. A co mi vaše knížecí milost pravila, abych jí třeba násilím k oltáři dovedl, to není podle mého srdce, neboť jsem si přislibil, že násilí více neužiju... Všecka naděje má je v tom, že vaše knížecí milost panu mečníkovi vyloží, že netoliko zrádci nejsme, Jest-li on nabude přesvědčení, pak ale zachráněná vlasti chcemě... i já již přesvědčím, a pak jinak na mne bude hleděti. Nyni pojedou do Billeviče a oha sem doprovodím, neboť mám strach, aby se do některého kláštera neuchýlila. Ale řeknu vaš knížecí milosti upřímně pravdu, že jakkoliv je pro me velikým štěstím, hleděti na tu divčinu, přece bych raději na celou švédskou noc udeřil, než před ní se teď postavil, neboť ona nezná svých enostných úmyslů a za zrádce mne pokládá.

— Jest-li chceš, pošlu tam někoho jiného, Charlampa nebo Mielešku.

— Nikoli! Pojedou raději sám Charlamp je ostatně raněn.

— Tak je lépe. Charlampa chciš sem večer vyslati k praporu Volodyjovského, aby našim přezval velení a pro případ po-

treby aby si poslušnost vynutil, ale to je člověk neobratný, a ukázalo se, že ani vlastní lid nedovede udržet. Nie po něm. Jeď především pro pana mečníka a pro divčinu, a potom k praporům. V čas potřeby nešetř krve, neboť je třeba ukázati švédům, že máme sílu a že se spiknutí a odporu nelekne.

— Plukovníky hned pod eskortou odešlu; mám za to, že Paulus de la Gardie to bude pokládati za důkaz mé upřímnosti. Mieleška je dovede. Těžko to jde z počátku! Těžko! Již vidím, že půl Litvy se postaví proti mně.

— Na tom nezáleží, vaše knížecí milosti! Kdo má čisté svědomí, ten se nikoho nelekne.

— Myslíš jsem, že aspoň všichni Radzivillovi se po mé straně postaví, a zatím hleď, co mi píše kniže "krejčí" z Něsvěže?

— Tu hetman podal Kmiticovi list Kazimíra Michala.

— Kmitic přeběhl očima list.

— Kdybych neznal intenci vaší knížecí milosti, myslil bych, že má pravdu a že je to nejenostnější pán na světě. Bože, dej mu všechno dobré!

— Jeď už! řekl s patrnou nepřivlivostí hetman.

III.

Kmitic však neodjel ani toho dne, ani následujícího, neboť hrozná zpráva doháněla odezdud do Kejdán. Z večera přiběhl poslanec s zprávou, že prapory Mirského a Stankiewiče samy jsou na pochod ke Kejdán. Celo návoří připraveno bylo vojskem. Byly patrně činné přípravy k pochodům, všude byl patrný veliký ruch. Tu a tam kmitala se v temnu kopia a roufy mušket, koňská kopyta kresala po dlažbě, jednotliví jezdecky projížděli mezi prapory; byli to zajisté důstojníci, kteří udíleli rozkazy.

Kovalski zastavil eskortu i vzhled před velikým žebřinovým vozem, do něhož zapřaženi byli čtyři koně.

— Sedejte, pánové! řekl. — Zde už někdo sedí — řekl Zágloba, šukaje kolem vozu. A kde jsou naše bedny?

— Bedny jsou pod slamou — odpověděl Kovalski, rychle, rychle! — A kdo tu sedí? zeptal se Zágloba, pohlížeje na temné postavy sedící na slámě.

— Mirski, Stankiewič, Oskierka! ozvaly se hlasy. — Volodyjovskí, Jan Skretuski, Stanislav Skretuski, Zágloba — odpověděli naši rytíři.

— Čolem! řekl. — Čolem! Ve vzácné společnosti pojedeme. A kam nás vezou, nevíte, pánové?

— Jedete, pánové, do Biržů! řekl Kovalski.

To říka vydal rozkaz. Eskorta z pěti dragonů záležející obklopila vůz, i vyjel.

Věžňové počali zticha rozmlouvat.

— Švédům nás vydává! řekl Mirski. To jsem čekal.

— Raději sedím mezi nepřátely, než mezi zrádci! odpověděl Stankiewič.

— A já bych si dal raději hlavu prostřelit, než abych seděl se založenými rukama v době takové nešťastné vojny.

— Nerouhej se, pane Michale, odpověděl Zágloba, neboť z vozu, kdyby příhodná chvíle nastala, se můžeš vytrahat a z Biržů také, ale s kouli v hlavě těžko se utíká. Ale já jsem hned věděl, že se k tomu neodvážím.

— Radzivil, že by se neosmělil? řekl Mirski. Je viděti, že jste, pane, přijel z daleka a že ho neznačí. Komu on pomstu přísáhe, ten jakoby už byl v hrobě. Nepamatují příkladu, že by komu nejmenší provinění byl odpustil.

— Neosmělil se na mne vztáhnouti ruku! odpověděl Zágloba. Kdo ví, adal mi za svá hrdla, pánové, nejste všdem povinni.

— A jakým způsobem? — Krumský chciš mne velice miluje za to, že jsem spiknutí, přinejmenší o jeho hlavu šlo, odkryl, když jsem na Krumu v nevozi seděl. A náš pán, milostivý Johannes Casimirus také mne má rád. Nechtěl si pobuňovati Radzivil dva potentáty, neboť i na Litvě by ho mohli dostihnout.

— Eh, co to povídáte, pane! — Nenávidí krále jako čert svéenou vodu, a byl by vůči vám jen zarpustil, kdyby věděl, že jste z královské společnosti — odpověděl Stankiewič.

— A já myslím, řekl Oskierka, že hetman sám se nechtěl naší krvi zamazat, aby na sebe neuvlil odium, ale přisahal bych, že ten

mi. Zágloba byl stále neklidnější. — Na smrt by nás přece nevedl bez kněze a bez zpovědi? — šeptal do ucha Volodyjovskému.

Pak se obrátil k důstojníkovi: — Z kterého jste rodu, prosím? — Co je vám do mého rodu? — Mám mnoho příbuzných na Litvě, a je mi milé, vim-li, s kým jednám.

— Není čas k povídání — ale hlupák, kdo se za své jméno stydí... Jsem Roeh Kovalski, chcete-li to, pane, vědět.

— Vzácná je to rodina! Mužové dobří vojáci, ženy enostné. — Má bába byla Kovalská, ale umřela, prve než jsem se narodil. Jste, pane, z Verušu nebo z Korábův?

— Nač mne tu, pane, v noci vyslycháte?

— Proto, že jste patrně můj příbuzný, vždyť i složení těla stejné máme. Máte hrubé kosti a záda máte zrovna jako já, postavu jsem vůbec po bábě zdědil.

— No, to si cestou povíme... Mámé čas.

— Cestou? řekl Zágloba. A velké břemeno spadlo mu s prsou. Oddechl si jako mčeh a hned nabyl dobré mysli.

— Pane Michale — šeptal — neřekl jsem, že nám hlavu neutnou?

Vyšli na zámecké nádvoří. Byla již noc. Tu a tam plály červené pochodně, nebo se mihaly lucermy, vrhající nejisté světlo na skupiny vojáků jízdních i pěších, rozmantě ozbrojených. Celé nádvoří připraveno bylo vojskem. Byly patrně činné přípravy k pochodům, všude byl patrný veliký ruch. Tu a tam kmitala se v temnu kopia a roufy mušket, koňská kopyta kresala po dlažbě, jednotliví jezdecky projížděli mezi prapory; byli to zajisté důstojníci, kteří udíleli rozkazy.

Kovalski zastavil eskortu i vzhled před velikým žebřinovým vozem, do něhož zapřaženi byli čtyři koně.

— Sedejte, pánové! řekl. — Zde už někdo sedí — řekl Zágloba, šukaje kolem vozu. A kde jsou naše bedny?

— Bedny jsou pod slamou — odpověděl Kovalski, rychle, rychle! — A kdo tu sedí? zeptal se Zágloba, pohlížeje na temné postavy sedící na slámě.

— Mirski, Stankiewič, Oskierka! ozvaly se hlasy. — Volodyjovskí, Jan Skretuski, Stanislav Skretuski, Zágloba — odpověděli naši rytíři.

— Čolem! řekl. — Čolem! Ve vzácné společnosti pojedeme. A kam nás vezou, nevíte, pánové?

— Jedete, pánové, do Biržů! řekl Kovalski.

To říka vydal rozkaz. Eskorta z pěti dragonů záležející obklopila vůz, i vyjel.

Věžňové počali zticha rozmlouvat.

— Švédům nás vydává! řekl Mirski. To jsem čekal.

— Raději sedím mezi nepřátely, než mezi zrádci! odpověděl Stankiewič.

— A já bych si dal raději hlavu prostřelit, než abych seděl se založenými rukama v době takové nešťastné vojny.

— Nerouhej se, pane Michale, odpověděl Zágloba, neboť z vozu, kdyby příhodná chvíle nastala, se můžeš vytrahat a z Biržů také, ale s kouli v hlavě těžko se utíká. Ale já jsem hned věděl, že se k tomu neodvážím.

— Radzivil, že by se neosmělil? řekl Mirski. Je viděti, že jste, pane, přijel z daleka a že ho neznačí. Komu on pomstu přísáhe, ten jakoby už byl v hrobě. Nepamatují příkladu, že by komu nejmenší provinění byl odpustil.

— Neosmělil se na mne vztáhnouti ruku! odpověděl Zágloba. Kdo ví, adal mi za svá hrdla, pánové, nejste všdem povinni.

— A jakým způsobem? — Krumský chciš mne velice miluje za to, že jsem spiknutí, přinejmenší o jeho hlavu šlo, odkryl, když jsem na Krumu v nevozi seděl. A náš pán, milostivý Johannes Casimirus také mne má rád. Nechtěl si pobuňovati Radzivil dva potentáty, neboť i na Litvě by ho mohli dostihnout.

— Eh, co to povídáte, pane! — Nenávidí krále jako čert svéenou vodu, a byl by vůči vám jen zarpustil, kdyby věděl, že jste z královské společnosti — odpověděl Stankiewič.

— A já myslím, řekl Oskierka, že hetman sám se nechtěl naší krvi zamazat, aby na sebe neuvlil odium, ale přisahal bych, že ten

důstojník veze švédům do Biržů rozkaz, aby nás hned rozstříleli. — Oh! otrláš se Zágloba.

Na chvíli umklí; zatím se vůz zatočil na náměstí kejdanské. Město spalo. V oknech nebylo světla, jenom psi před domy zuřivě štěkali na průvod.

— Vše jedno — řekl Zágloba. Přece jsme aspoň na čas získali, snad nám náhodou poslouží, nebo dobrý nápad nám hlavou kmitne.

Tu se obrátil k starým plukovníkům: — Pánové, málo mne znáte, ale zeptejte se mých soudruhů, v jakých jsem býval parnech, a vždy jsem vyvázl. Rekněte mi, jaký to je důstojník, který velí eskortě? Jestli by nebylo možno vyložití mu, aby se zrádce neдрžel, ale při otčině stál a s námi se spojil?

— To je Roeh Kovalski z Korábů Kovalských, odpověděl Oskierka. Já ho znám. Rovněž tak byste mohli vykládati jeho koni, věru nevím, který z obou je hloupější.

— A že ho udělali důstojníkem?

— On u Mielešky, u dragonů prapor nosí, k tomu není třeba rozumu. Důstojníkem ho udělali, proto že se knížeti přestě jeho libily; láme podkovy a s pěstovanými medvědy do křížku se dává, a takového ještě nenalezl, kterého by nepovalil.

— Takový že to je silák?

— Silák je, a kdyby mu představený řekl, rozbij hlavou stěnu, hned bez rozmýšlení počal by hlavou do zdi tráti. Poručil mi, aby nás do Biržů dovezl, a on také dovezl, leda že by se země propadla.

— Prosím! řekl Zágloba — který s velkou pozorností naslouchal té rozmluvě — je to člověk resolutní.

— Je u něho resolutnost a hloupost jedno a totéž. Ostatně — má-li čas a není-li jídlem zamětnán — spí. Obdivuhodná věc, kteréž byste, pánové, neuvěřili; kdysi v zbrojnici osmačtyřicet hodin přespával a ještě živil, když ho z lehátky stáhli.

— Velice se mi líbí ten důstojník — řekl Zágloba; vždy rád vim, s kým jednám.

To říka, obrátil se ke Kovalskému.

— Přiblíže se, pane! zvolal blahosklonným tonem.

— Co chcete? zeptal se Kovalski, obraceje koně.

— Nemáte koňalky?

— Mám.

— Dejte nám!

— Jak to: dejte?

— Nu, hleďte, pane Kovalski, kdyby to nebylo dovoleno, měl byste rozkaz nedávat, a protože nemáte zvláštního rozkazu, tedy: dejte.

— He? řekl překvapený pan Roeh — ovšem — jak živo! Což pak musím?

— Musíte — nemusíte — ale smíte — nu a sluší se příbuznému a k tomu staršímu pomoci, — příbuznému, který se snadno mohl státi dokonce i vašim otcem, kdyby se byl s vaší matkou oženil.

— Jak pak jste se mnou příbuzný?

(Pokračování.)

TRY IT! IT'S THE BEST!

Stor's

gump-
BEER

Chcete se naučiti

anglicky za tři měsíce? — Objednejte si u nás učební profeseora Zmřala:

'Anglicky snadno'

Pouze 50c. poštou 55c.

POKROK PUBLISHING CO.

1417-19 So. 13. Str., Omaha, Nebr.

Pěkně zařízený HOSTINEC

— vlastí —

Frank Smerád

16. a William ulice Omaha, Nebr.

Vytváří Metaly láh, jaké i jinak importované pšněncké stábe na řepu Korbenova vlna a nejlepší liboviny pořádá i ve velkém. — Chutný zákusok stábe při vece.

Pozor na zrak!

Stela na oči pripravujeme die najnovější metody. Máte-li slabý zrak, neodkládejte, buďte to jen ku vašemu prospěchu.

Bolím hlavy, závrat od straní často dobité přizpůsobené brýle.

Tisíce lidí jsme uspokojili. Ceny mírné. 28-11

A. Cecha & Oldřich Cecha, registrovaní **čestí optikové** 1248 So. 13. Street, Omaha

Setřte **Lucas** kupony

THE BEER YOU LIKE

A DOSTAŇTE CENNÉ PREMIE

FRED KRUG BREWING CO.

MACH & MACH

— ZUBNÍ LÉKÁŘI —

3. pos. Paxton Bl. 16. a Farnam ul. Tel. Doug. 1083. OMAHA, NEB.

Nejlépe zařízené zubolékařská úřadovna ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. Práce prvě třídy. Ceny mírné.

Joseph Bliss & Son Co.

komislonární živým dobytčím.

Uspokojivý prodej. Rychlé vyřazení.

SOUTH OMAHA, NEBR.

DO YOUR OWN SHOPPING

"Onyx" Hosiery

Gives the **BEST VALUE** for Your Money

Every Kind from Cotton to Silk, For Men, Women and Children

Any Color and Style From 25c to \$5.00 per pair

Look for the Trade Mark! Sold by All Good Dealers.

WHOLESALE **Lord & Taylor** NEW YORK

Nejlépším místem k nakupování stavebního dříví, jest

česká dřevařská ohrada.

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 4911

Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Lee-Glass-Andresen Hardware Co.

PRODÁVÁ VE VELKEM

úlečené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Činovaný plech, železný plech a kovové zboží. — Ontnatý drát, hřebíky, nožířské zboží, bicykly, stělné zbraň, ráboje a sportovní zboží všeho druhu.

9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

Pozor! Pozor!

Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházte jí nikdy sadem, dokud jste se dříve nepřesvědčili, že nejede jiná kára opácným smřep. Neopozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počínáním zabránit možnému případu neštěstí.

Oma 12 & Council Bluffs Street R. R. Co.

HULSE & RIEPEN

10. a Jones ul.

Pohrobčníci a Balsamovači

Všecká naše služba jest prvě třídy a spolehlivá. Návky prodáváme za poměrně levné ceny. Za uspokojení ručíme. Neopomente nás! — 111

FRANK YUN

vlastní listí a hojné zásoby

roznícký a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2206 JIR. 16. OMAHA.

Dobrotě výběr čerstvé masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Všecké výrobky uzenářské též se té nejlepší jakosti. Objednávky můžeme uložiti telefonem: Douglas 3429.